

Πέραν

του Ιορδάνη ποταμού, τα τοπωνύμια περνούν από μπροστά σου σαν να περιδιαβάξεις τις περικοπές των Ευαγγελιστών. Μια ιερότητα και μια ελληνιστική αύρα περιβάλλουν την Αντζάρα, το όρος του Προφήτη Ηλία, τη χώρα των Γαδαρηνών...

Το πνεύμα των λαμπρών ημερών

Πάντα οι γιορτές προσφέρονται για εσωτερικές αναζητήσεις, ειδικά το Πάσχα· με τη Σαρακοστή να προηγείται και τους Χαιρετισμούς να προετοιμάζουν τους πιστούς για τη Μεγάλη Εβδομάδα των Παθών, όσο και να αδιαφορείς, κάπου σου θυμίζουν τις ημέρες που πρόκειται να επακολουθήσουν. Το σκηνικό υπέροχο: η άνοιξη σε όλο της το μεγαλείο! Η φύση αναγεννάται από τη χειμερία νάρκη της. Η Περσεφόνη επιστρέφει στον επάνω κόσμο και η Δήμητρα γιορτάζει, ενώ σε λίγο θα αναστηθεί και ο Ιησούς δίνοντας την ελπίδα της Ανάστασης στους πιστούς χριστιανούς. Παλαιότερα, σχεδόν κάθε Πάσχα βρισκόμουν στο εξωτερικό. Θυμάμαι σε χώρες εξωτικές να κουβαλάμε τσουρέκια και κόκκινα αβγά για να τσουγκρίσουμε και άλλοτε να ψάχνουμε χριστιανική εκκλησία για την Ανάσταση. Στην Ιορδανία θα ζήσετε τη θρησκευτική κατάνυξη των γιορτών του Πάσχα.

Αλλωστε, οι ιεροί τόποι που περιγράφονται σε αυτό το φύλλο μιλούν για ιστορίες της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης και θαύματα. Σήμερα, που ολοένα διαπιστώνουμε ότι αυτό που μας έκανε ξεχωριστούς - το περίφημο φιλότιμο, η βοήθεια στον συνάνθρωπό μας, η συμπόνια στον ανάπηρο - έχει πλέον χαθεί, έχουμε περισσότερη ανάγκη από ποτέ να πιστέψουμε στα θαύματα. Να πιστέψουμε σε ένα θαύμα που θα απαλύνει τα βάσανα της σκληρής καθημερινότητας και θα γιατρέψει τις αρρώστιες μας - μια παρηγοριά ότι κάπου υπάρχει ελπίδα. Ας

από το
δόμημα

Βόρεια του Αμμάν, μισή ώρα μετά την αρχαία Γέρασα που απέχει 51 χλμ., θα φτάσετε στην Αντζάρα μέσω του αυτοκινητόδρομου Τζέρας - Ιρμπίντ. Εκεί, στα ανατολικά της Κοιλιάδας του Ιορδάνη, η πόλη, σύμφωνα με τη Βίβλο, προσέφερε καταφύγιο στο πέρασμα της Παναγίας με τον Χριστό και τους μαθητές του σε μια σπηλιά. Η σπηλιά αυτή θεωρείται ιερή και τόπος προσκυνήματος των χριστιανών, ενώ για την καθολική κοινότητα της Μέσης Ανατολής είχε χαρακτηριστεί το έτος 2000 ένας από τους σημαντικότερους τόπους προσκυνήματος. Ετσι κτίστηκε η εκκλησία η αφιερωμένη στην Κυρά των Ορέων, με πολλά στοιχεία ορθόδοξης αρχιτεκτονικής αλλά και αγιογραφίες, που περιλαμβάνει και το ιερό σπήλαιο καθώς και μία ακόμη εκκλησία μεγαλύτερη, διακοσμημένη με μεγάλα βιτρό, για

τις ανάγκες της ιεραποστολής που συστεγάζεται στο συγκρότημα. Η ιεραποστολή της Κυράς των Ορέων ξεκίνησε να εργάζεται εδώ από το 2004. Δέχεται παιδιά που χρειάζονται καταφύγιο και πέρα από τις ανάγκες στέγασης, σίτισης και ένδυσης το σχολείο της ιεραποστολής καλύπτει μια σειρά απαιτήσεων εκπαίδευσης. Οι μαθήτριες και οι μαθητές αριθμούν τους 220 και είναι χριστιανοί και μουσουλμάνοι, ενώ πέρα από τα κύρια μαθήματα διδάσκονται εικαστικά και μουσική. Για όσους θα ήθελαν να επικοινωνήσουν: ladyofmountain-jordan@ive.org.

«Και ο Ηλίας ο Θεσβίτης, αυτός από τους κατοίκους της Γαλαάδ, είπε στον Αχαάβ: Ζει ο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, μπροστά στον οποίο στέκομαι, αυτά τα χρόνια δεν θα υπάρξει δρόσος και βροχή παρά μονάχα με το λόγο του στόματός μου.

Και ο λόγος του Κυρίου ήρθε σ' αυτόν λέγοντας: Αναχώρησε από εδώ, και στρέψε ανατολικά και κρύψου κοντά στο χείμαρρο Χερίθ που είναι απέναντι από τον Ιορδάνη. Και θα πίνεις από τον χείμαρρο, πρόσταξα δε τους κόρακες να σε τρέφουν εκεί.

Και πήγε, και έκανε σύμφωνα με το λόγο του Κυρίου, επειδή πήγε και κάθισε κοντά στον χείμαρρο Χερίθ, που είναι απέναντι από τον Ιορδάνη».

Βασιλέων 17:1-5

Στο Ορος του Προφήτη Ηλία

Σε κοντινή απόσταση από την Αντζάρα, στα βορειοδυτικά, βρίσκεται το Ορος του Προφήτη Ηλία. Σίγουρα θα δυσκολευτείτε να βρείτε την τοποθεσία αν πάτε με δικό σας μέσο, καθώς δεν υπάρχει σχετική σήμανση, επιπλέον ο δρόμος είναι σε κακή κατάσταση ανάμεσα από χωράφια, ενώ δύσκολα θα βρείτε έστω και έναν κάτοικο να σας δώσει πληροφορίες, αφού ελάχιστα είναι τα αγροτόσπιτα στην περιοχή. Όταν θα φθάσετε θα βρείτε έναν αξιόλογο αρχαιολογικό χώρο, χωρίς όμως κάποιον φύλακα. Τα αναρίθμητα κουρελάκια που έχουν δεθεί ως τάματα στα δύο μεγάλα δένδρα του συγκροτήματος αποδεικνύουν ότι ο χώρος δέχεται πολλές επισκέψεις. Αλλωστε ο Προφήτης Ηλίας είναι σεβαστό πρόσωπο και για τους μουσουλμάνους, καθώς αναφέρεται στο Κοράνι ως σεβάσμιος άνδρας και αγγελιαφόρος του Θεού, αλλά και ως συνδετικός κρίκος μεταξύ του Μωυσή, του Ιωάννη Βαπτιστή και του Ιησού Χριστού. Η περιοχή βρίσκεται κοντά στο χωριό Λιστίμπ που παλαιότερα λεγόταν Θέσβη, όπου κατοικούσε ο Προφήτης Ηλίας. Μετά την είσοδο στον αρχαιολογικό χώρο, θα συναντήσετε τα απομεινάρια μιας σπηλιάς με πολλά αφιερώματα και στη συνέχεια ανεβαίνοντας τα σκαλοπάτια θα μεταφερθείτε σε ένα άλλο επίπεδο, όπου μεταξύ άλλων υπάρχουν και τα ερείπια δύο βυζαντινών εκκλησιών που χρονολογούνται από το τέλος περίπου της

βυζαντινής περιόδου, καθώς και αρκετά ψηφιδωτά δάπεδα.

Η χώρα των Γαδαρηνών

Τελικός προορισμός αυτής της διαδρομής είναι τα Γάδαρα, η πόλη της Καινής Διαθήκης όπου ο Ιησούς απήλλαξε τον δαιμονισμένο από τα δαιμόνια που μεταφέρθηκαν στους χοίρους. Τα Γάδαρα υπήρξαν μία από τις πόλεις που ανήκαν στη ρωμαϊκή Δεκάπολη και σήμερα ονομάζονται Ουμ Καΐς. Τα ερείπια της αρχαίας πόλης βρίσκονται σε ύψωμα με πανοραμική θέα στην Κοιλιάδα του Ιορδάνη, στη Θάλασσα της Γαλιλαίας (λίμνη Τιβεριάδα) και στα Υψώματα του Γκολάν. Πρόσφατα ανακαλύφθηκαν τα ερείπια σπάνιας βασιλικής του 4ου αι. μ.Χ. η οποία ήταν χτισμένη πάνω από ρωμαιοβυζαντινό τάφο όπου από το εσωτερικό της εκκλησίας υπήρχε και πρόσβαση στον τάφο. Βρέθηκε κατά μήκος της παλιάς ρωμαϊκής Πύλης της πόλεως, στον δρόμο προς τη Θάλασσα της Γαλιλαίας. Η όλη διάταξη του οικοδομήματος έκανε αρκετούς αρχαιολόγους να διατυπώσουν τη θεωρία ότι πιθανόν να πρόκειται για το σημείο όπου έγινε το θαύμα του Ιησού καθώς ο δαιμονισμένος τον οποίο θεράπευσε κατοικούσε σε κάποιον από τους τάφους των Γαδάρων. Η Ουμ Καΐς απέχει περίπου μία ώρα από τη μεγαλύτερη πόλη της Βόρειας Ιορδανίας Ιρμπίντ.

Η «Νέα Αθήνα» αγαπημένη των Μουσών

Ανατρέχοντας στο βιβλίο «Οδοιπορικό στην Ιορδανία» του καθηγητή Επαμεινώνδα Βρανόπουλου, διαβάζουμε ότι τα Γάδαρα υπήρξαν πολύ σημαντική ελληνιστική πόλη, φημιζόμενη για την πνευματική της ακμή. Στην περίφημη φιλοσοφική της σχολή φοίτησαν και ο γαδαρηνός ποιητής Μελέαγρος, ο Φιλόδημος - στον κύκλο του οποίου περιλαμβάνονταν ο Βιργίλιος και ο Οράτιος -, ο Μένιππος, ο ρήτορας Θεόδωρος ο οποίος μετά τη νίκη του σε διαγωνισμό ρητορικής το 33 π.Χ., ίδρυσε σχολή στη Ρώμη και δίδαξε και τον αυτοκράτορα Τιβέριο. Αργότερα η πόλη ανέδειξε τον φιλόσοφο Οινόμαο και τον ρήτορα Αψίνη. Λέγεται ότι ήταν τόση η πνευματική ακμή των Γαδάρων ώστε ο Μελέαγρος χάρισε στην πόλη το προσωνύμιο «Αττική» ή «Νέα Αθήνα».

Ανατρέχοντας στην ιστορία των Γαδάρων

Μπορεί η πόλη να ιδρύθηκε στους ελληνιστικούς χρόνους, η πρώτη μνεία όμως στις ιστορικές πηγές γίνεται λίγο μετά την κατάληψή της από τον Μέγα Αλέξανδρο το 333 π.Χ., αναφέρει ο καθηγητής Βρανόπουλος. Το 30 π.Χ. ο Αύγουστος δωρίζει τα Γάδαρα στον βασιλιά της Ιουδαίας Ηρώδη ως ανταμοιβή ναυτικής νίκης, πράξη για την οποία οι κάτοικοι διαμαρτυρήθηκαν έντονα, αλλά εις μάτην, στον αυτοκράτορα. Στους πρωτοχριστιανικούς χρόνους εδώ μαρτύρησαν ο Ζαχαρίας και ο Αλφειός το 303 επί Διοκλητιανού, ενώ μετά τους

σεισμούς του 7ου και του 8ου αιώνα η πόλη πέφτει σε παρακμή ώστε την περίοδο των Σταυροφόρων να αναφέρεται ως ένα μικρό χωριό. Οι ανασκαφές άρχισαν το 1930 από ιορδανούς αρχαιολόγους και συνεχίστηκαν το 1974 από γερμανούς καλύπτοντας μια έκταση 1.600 μ., ενώ το μεγαλύτερο μέρος της πόλης είναι καλυμμένο από τα σπίτια του κοντινού μικρού χωριού τα οποία χτίστηκαν με οικοδομικά υλικά παρμένα από κτίσματα του αρχαιολογικού χώρου.

«Σοι λέγω τω διερχομένω, οίος ει ήμην, οίος ειμί έσει. Χρήσαι τω βίω ως θνητός»
(Σε σένα διαβάτη που περνάς, όπως είσαι ήμουν. Κι όπως είμαι θα γίνεις. Συμπεριφέρεσου όπως ταιριάζει σε θνητό - επιγραφή που βρισκόταν στο Μαυσωλείο και τώρα θα δείτε στο μουσείο).

Φθάνοντας στον αρχαιολογικό χώρο θα ανεβείτε κατ' αρχάς μια σειρά σκαλιών. Περπατώντας αριστερά και δεξιά του κεντρικού δρόμου θα δείτε μια ομάδα χαμηλών οικοδομημάτων τα οποία, όπως και όλη η πόλη, είναι χτισμένα από μαύρο βασάλτη. Ο δρόμος περνάει από το δυτικό θέατρο το οποίο βρίσκεται σε άριστη κατάσταση, σε αντίθεση με το βόρειο, το οποίο ήταν μεγαλύτερο αλλά οι κάτοικοι της περιοχής «άδειασαν» από οικοδομικά υλικά για να χτίσουν τις κατοικίες τους. Εν συνεχεία θα συναντήσετε τη Λεωφόρο των Κιόνων, η οποία ήταν και ο

εμπορικός δρόμος της πόλης με την Περίστυλη Πλατεία και τα ερείπια των αρχαίων καταστημάτων, που στο τέλος διασταυρώνεται με τη ρωμαϊκή κύρια οδό «Δεκαμάνους Μάξιμους», όπου θα ανακαλύψετε ίχνη τροχών των αρχαίων αρμάτων. Στα δυτικά της οδού βρίσκονται το εντυπωσιακό υπόγειο μαυσωλείο, που είναι το μόνο κτίσμα που παρέμεινε άθικτο από τους σεισμούς, οι Θέρμες, καθώς και το Νυμφαίο, ενώ στα αριστερά βρίσκονται τα ερείπια του Ιπποδρόμου και αρκετά μακρύτερα το Στάδιο και η Μνημειακή Πύλη. Ανεβαίνοντας στην Ακρόπολη στεγάζεται ένα καταπληκτικό καφέ-εστιατόριο για να ξεποστάσετε ώστε να συνεχίσετε την περιήγηση στο νεοσύστατο Μουσείο. Το μουσείο περιλαμβάνει αρκετά εκθέματα που στεγάζονται σε ένα αναστηλωμένο αραβικής αρχιτεκτονικής κτίσμα με όμορφη ανοιχτή εσωτερική αυλή γεμάτη λουλούδια και σκιερά δένδρα. Μαρμάρινα αγάλματα, σαρκοφάγοι από βασάλτη, τμήματα ψηφιδωτών δαπέδων αλλά και αντικείμενα είναι κάποια από τα εκθέματα που θα δείτε. Αν διαθέτετε περισσότερο χρόνο για την ξενάγηση, υπάρχουν αρκετά μνημεία που αξίζουν την επίσκεψή σας.

Στα σπουδαιότερα μνημεία της πόλης ανήκουν οι τάφοι στους οποίους κατοικούσε ο δαιμονισμένος που θεράπευσε ο Κύριος και οι χωρικοί στα χρόνια της παρακμής των Γαδάρων χρησιμοποιούσαν σαν στάβλους ή καταφύγια. Τάφοι λαξευτοί υπάρχουν διασκορπισμένοι και στη γύρω περιοχή. Αξίζει να επισκεφθείτε τον τάφο των Γερμανών, του Μοδέστου και του Χαιρέα. Περιηγηθείτε επίσης το μουσουλμανικό χωριό που χτίστηκε πάνω από την Ακρόπολη και ανακαλύψτε κομμάτια της αρχαίας πόλης εντοιχισμένα στις τοιχοποιίες των σπιτιών, όπως γλυπτά, επιτύμβιες στήλες και επιγραφές.

Με γεμάτες βαλίτσες

Όπως έχουμε γράψει αρκετές φορές, τα ψώνια είναι μια από τις χαρές του ταξιδιού και στην Ιορδανία θα βρείτε αρκετά χαριτωμένα είδη που καλύτερα να φέρετε στα χέρια για να μη σας σπάσουν. Διακοσμητικά από φυσικό γυαλί και μπουκάλια διαφόρων μεγεθών πολύ χαριτωμένα, όπως και τα γυάλινα βάζα και τα δοχεία με τα χρυσοποίκιλτα ζωγραφικά σχέδια. Πιάτα κεραμικά σε ωραία χρώματα θα βρουν θέση στο τραπέζι σας για ξηρούς καρπούς ή αν θελήσετε να δώσετε ένα ανατολίτικο γεύμα με διάφορους μεζέδες «α λα ιορδανικά». Δύσκολα θα βρείτε πραγματικά βεδουίνικα ασημένια κοσμήματα, αν τα βρείτε όμως αξίζει το κόπο να αγοράσετε, όπως επίσης και κεχριμπαρένια κομπολόγια. Αρωματικά έλαια και προϊόντα από άλατα της Νεκράς Θαλάσσης, όπως άλατα μπάνιου, κρέμες απολέπισης, μάσκες από λάσπη και κυρίως η σειρά περιποίησης ποδιών αξίζουν τον κόπο της μεταφοράς, καθώς δεν κυκλοφορούν στη χώρα μας.

info

πρόσβαση:

Ο εθνικός αερομεταφορέας Royal Jordanian σάς μεταφέρει από την Αθήνα στην πρωτεύουσα Αμμάν μέσα σε δύο περίπου ώρες. Για να περιηγηθείτε ως τα Γάδαρα, που απέχουν περίπου 110 χλμ. από το Αμμάν, θα νοικιάσετε αυτοκίνητο με οδηγό ή θα κάνετε συμφωνία με ταξί ή θα συμμετέχετε σε οργανωμένη περιήγηση. Σε κάθε περίπτωση βέβαια θα ζητήσετε να υπάρχει οπωσδήποτε κλιματισμός αφού αυτή την εποχή οι θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια της ημέρας είναι υψηλές.

διαμονή:

Με θέα στη λίμνη Τιβεριάδα, το «Umm Qais Hotel» (τηλ.: 00962 7 76086351), ένα πολύ απλό ξενοδοχείο, απέχει μόλις 150 μέτρα από τον αρχαιολογικό χώρο των Γαδάρων και βρίσκεται στο ομώνυμο χωριό. Σχετικά κοντά, στην πόλη Ιρμπίντ, το [«Irbid Plaza Hotel»](http://www.irbidplaza.com) (http://www.irbidplaza.com) χωρίς να είναι ιδιαίτερα σπουδαίο, θεωρείται το καλύτερο της Βόρειας Ιορδανίας. Απέχοντας 5 χλμ. από τη Γέρασα, το [«The Olive Branch Hotel»](http://www.olivebranch.com.jo/) (http://www.olivebranch.com.jo/) είναι απλό ξενοδοχείο με ωραία θέα. Αν πάλι αναζητείτε περισσότερες ανέσεις τότε θα επιλέξετε μεταξύ των πολυτελών ξενοδοχείων του Αμμάν όπως το εξαιρετικό «Kempinski Hotel Amman».

φαγητό:

Αν αγαπάτε την ποικιλία, σίγουρα θα ενθουσιαστείτε από το ιορδανικό τραπέζι! Πρώτα-πρώτα θα έρθουν τα πιατάκια με τους μεζέδες: χούμους από ταχίνι, πλούσιο γιαούρτι με λαδάκι, ελιές, σαλάτα ταμποulé, τηγανητά φελάφελ με μπαχαρικά, διάφορες πίκλες, μπαμπά γκανούγκ - μελιτζανοσαλάτα μαζί με μεγάλες αραβικές πίτες. Επειτα θα περάσετε στο κυρίως πιάτο που είτε είναι κοτόπουλο μαγειρεμένο στο μπακιρένιο σκεύος με διάφορα μυρωδικά είτε επίσημο, που θα είναι ψητό αρνάκι στεφανωμένο από πιλάφι με διάφορους ξηρούς καρπούς. Ολα αυτά μαζί με άρακ που μοιάζει με το δικό μας ούζο που οι περισσότεροι το πίνουν με νερό. Οσο για τα γλυκά, δεν θα ξέρετε τι να πρωτοδιαλέξετε! Σιροπιαστά με άφθονο πράσινο φιστίκι ή ζεστή κουνάφα από κανταΐφι και μαλακό τυρί, που ταιριάζουν ωραία με το τσάι μέντας ή τον αρωματισμένο με κάρδαμο αραβικό καφέ. Αξίζει να γευματίσετε με τοπικές σπεσιαλιτέ στο εξαιρετικό εστιατόριο του αρχαιολογικού χώρου των Γαδάρων με πανοραμική θέα τις αρχαιότητες και τη Λίμνη Τιβεριάδα.

Πασχάλη Μαρία

Πηγή: tovima.gr